O TYM, JAK PRÓŻNIAK ZOSTAŁ TWÓRCĄ, CZYLI JAK POWSTAJĄ BAJKI?

RENATA PASYMOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy"

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

Warszawa 2019

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Czas trwania zajęć:
3 godz. lekcyjne.

Temat:
O tym, jak Próżniak został twórcą, czyli jak powstają bajki?

Cele główne:
- uświadomienie dzieciom, w jaki sposób tworzy się bajkę,
- wdrażanie uczniów do posługiwania się fantazją,
- doskonalenie zdolności przewidywania dalszego ciągu wydarzeń,
- rozwijanie umiejętności redagowania bajki z zastosowaniem trójczłonowej struktury,
- stymulowanie emocjonalno-społecznej i motywacyjnej sfery rozwoju dzieci,
- wyzwalanie potencjalnych możliwości i zainteresowań uczniów,
- kształcenie ekspresji słownej i bogacenie języka.

Cele operacyjne – uczeń:
- wysłucha opowieści, zwizualizuje sobie zdarzenia i włączy w nie zgromadzone słownictwo, skorzysta z pomocy kolegów, ułoży bajkę wspólnie z grupą i przedstawi ją jako jeden z aktorów, powściągnie emocje, skupi się na zadaniu, wypowie tekst swojej roli, odpowiedzialnie wykona swoje zadanie, poczuje się ważny i zauważony.

Metody:
waloryzacyjne, realizacja zadań wytwórczych, aktywizujące – pracy we współpracy, twórczego rozwiązywania problemów, wizualizacja.

Formy pracy:
zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:
maskotki Próżniaka i Otwartusia, rekwizyty do przedstawienia, karty pracy do napisania bajki z rozpoczętym wstępem, rozwinięciem i zakończeniem, prezentacja wywiadu z twórcą bajek.

Przebieg zajęć:
1. **Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU –** tworzenie bajki, współpracę w zakresie generowania pomysłów i przedstawienia treści, współdziałanie.
2. **Wizualizacja.** W klasie pojawia się **Wróżka** z czarodziejską różdżką i oznajmia dzieciom, że przenosi wszystkich do królestwa **Próżniaka**.

3. **Realizacja opowieści z zastosowaniem dramy narracyjnej:** *„Król* **Próżniak** *kocha róże, zwłaszcza te żółte i różowe. Wokół zamku założył ogród, którym opiekuje się jego przyjaciółka* **Wróżka**. *Gdy zapadał wieczór, siedział na tronie wśród swoich ukochanych kwiatów. Zapach róż działał na niego obezwładniająco i… zasnął. Obudził go chłód i szlochanie. Czyje? Tak, to płakał on sam. Przybiegła do niego przestraszona* **Wróżka**, *a on z żalem zaczął jej opowiadać o tym, że okrutne krasnoludki ukradły mu płatki róż i nie ma już czym się zachwycać. Przyjaciółka wyciszyła* **Próżniaka**, *zaprowadziła go do łóżka, ale on nie mógł się do rana uspokoić. Rano, gdy wstał, popędził do ogrodu i co zobaczył…? Piękne róże stały jak gdyby nigdy nic i pachniały jeszcze piękniej. Kiedy* **Wróżka** *się zjawiła, powiedziała: »O jesteś, mój twórco! Nie wymyślaj więcej takich opowieści, bo nie będziesz mógł spać«. Na to* **Próżniak** *odparł: »Nad ranem wymyśliłem, jak sobie z nimi poradzić!«. »Dobrze, już dobrze, mój królu. Opowiesz mi o tym przy śniadaniu«".*
4. **Rozmowa w kręgu na temat twórczości Próżniaka.** *Próba odpowiedzi na pytanie: „Co może być inspiracją do stworzenia bajki?". Wysłuchanie wywiadu z twórcą bajek lub zaproszenie autora opowieści dla dzieci. Zwrócenie uwagi uczniów na wyobraźnię, która jest kluczem do sukcesu.*
5. **Praca w zespołach.** *Uczniowie mają stworzyć bajkę, którą* **Próżniak** *opowiedział* **Wróżce**. *Nauczyciel przekazuje im słówka, które padły z ust* **Króla**, *tj. róża, ogród, różowa, żółta, krasnoludki, okrutne, pułapki, kula, stłukła się, różdżka, sługa, wróżka, przyjaciółka, ubrania, szacunek. Otrzymują również trójczłonową kartę pracy symbolizującą wstęp, rozwinięcie i zakończenie. Każda z części jest już rozpoczęta, a dzieci mają ją dokończyć. Na tablicy znajdują się wyrazy dynamizujące akcję, czyli np.: wtem, nagle, niepostrzeżenie, a także wskazujące na następstwo czasowe, tj. potem, po chwili, następnie. Nauczyciel zwraca uwagę uczniom, by wykazali się twórczą postawą i uwzględnili wszystkie trudne wyrazy.*
6. **Prezentowanie propozycji bajek stworzonych przez dzieci**. *Dzieci mają je odczytać z właściwą interpretacją. Ocena efektu pracy zespołu i współdziałania.*
7. **Wybór najciekawszej propozycji i wystawienie jej w klasie.** Każdy z uczniów losuje rolę, którą będzie odgrywał: **Próżniaka**, **Otwartusia**, różowej *róży*, żółtej *róży*, wróżki, krasnoludka. Następnie nauczyciel aranżuje scenę – ustawia róże wokół tronu króla, wręcza dzieciom stroje i rekwizyty. Dzieci trzymają je w obu dłoniach, naśladując koronę kwiatu. Nauczyciel kieruje akcją i wraz z jej przebiegiem wywiesza na tablicy zestaw wyrazów z „ó" i „u".
8. **Analiza przeżyć i wydarzeń.** *Próba odpowiedzi na pytanie: „Dlaczego krasnoludki dokuczały królowi?". Nauczyciel sugeruje, że taki krasnoludek ukrywa się czasami w każdym z nas. Dzieci podają przykłady, kiedy takie sytuacje mają miejsce.*
9. **Utrwalenie zestawu słownictwa,** skojarzenie wyrazów z historią o okrutnych krasnoludkach i wyjaśnienie, dlaczego w jednych wystąpi **Próżniak**, a w drugich **Otwartuś**. (Propozycje ćwiczeń utrwalających można znaleźć w: Pasymowska

Renata, *Program nauczania ortografii w klasach I–III. Moi przyjaciele z Literkowa*, Impuls, Kraków 2017).

10. **Napisanie bajkowego dyktanda.** Samokontrola i motywująca ocena koleżeńska.
11. **Podsumowanie zajęć.** Rozmowa z dziećmi na temat roli bajek w ich życiu.

Komentarz metodyczny

Świat wyobrażeń jest dla uczniów ze SPE wstępem do uwagi szkolnej.